

Donderdag 4 februari 1915 – ochtendeditie

Belgische vluchtelingen.

Het is bekend, dat meer of minder goeode Belgische vluchtelingen ten huize van particulieren vertoeven, bij wie zij een of meer vertrekken hebben gehuurd. De aandacht der regering is er nu op gevestigd geworden, dat er enkele kamerverhuurders zijn, die misbruik maken van de ongunstige toestand, waarin die vluchtelingen verkeren en van hen bovenmatige huurprijzen vorderen.

Uit een vanwege de minister van justitie ingesteld onderzoek, dat nog niet geheel is afgelopen, is gelukkig gebleken, dat het bedoelde misbruik niet veelvuldig is voorgekomen. Het ligt, naar de mening der regering, op de weg der plaatselijke autoriteiten, maatregelen te treffen, bv. door het bieden van haar steun en voorlichting, opdat zo snel mogelijk aan de gewraakte ongewenste toestanden in de weinige gevallen, waarin zij voorkomen, een einde zou worden gemaakt. Het optreden van die autoriteiten, die zich immers tot ambtgenoten in andere gemeenten en tot de regering kunnen wenden, om onderdak te verkrijgen voor hen, die daaraan behoefte hebben, indien in hun gemeente een te hoge vergoeding zou moeten worden betaald, zal, naar te verwachten is, tot gunstige resultaten kunnen leiden. Mochten die gunstige resultaten in bepaalde gevallen onverhoopt niet verkregen worden, dan bestaat er volgens de minister van binnenlandse zaken geen bezwaar tegen, dat de burgemeester bij openbare kennisgeving verzoekt, bij de daarbij met name te noemen personen geen kamers te huren, voordat men zich om inlichtingen tot de burgemeester heeft gewend.

Laatstgenoemde minister heeft de commissarissen der koningin verzocht, de burgemeesters van het vorenstaande in kennis te

stellen, met uitnodiging dienovereenkomstig te handelen, en omtrent alle klachten omtrent overvraging door verhuurders van kamers een nauwgezet onderzoek te willen doen instellen.

Belgische kinderen.

Gisteren zijn te Roosendaal weer 38 kinderen uit België aangekomen, onder wie 32 uit Dendermonde, waar, naar men ons meldt, hongersnood heerst.

De heer A. Kellenaers heeft de kinderen namens het tehuis voor Belgische kinderen te Amsterdam en het R. K. huisvestingscomité te Leiden uit Dendermonde gehaald. Zij worden bij particulieren te Horst, in Limburg, ondergebracht.

Geïnterneerden.

Maandag jl. zijn er, naar Het Vaderland meldt, weer twee Belgische officieren uit Amersfoort naar Urk vertrokken, daar zij hun erewoord hebben terugverlangd.

Te Antwerpen worden werkloze mannen en vrouwen boven de 18 jaar ondersteund uit de werklozenkas. Personen boven de 21 jaar trekken 0,60 F per dag, de andere 0,40 F. Het hoofd van het gezin en de kinderen boven de 18 jaar komen in aanmerking; de huisvrouw enkel als zij weduwe is.

In het geheel worden ondersteund 33.148 werklozen. Deze onderstand bedraagt wekelijks een som van meer dan 100.000 frank, die de stad alleen betaalt. Het gemeentebestuur van Antwerpen heeft tot hertoe elke steun van het buitenland geweigerd om de werkloosheid te lenigen.

Op de nieuwe Belgische banknoten is de Vlaamse tekst als volgt gedrukt:

“Société Générale de Belgique (Naamloze Maatschappij). Honderd frank. Dit biljet zal verwisseld worden, naar wil van de drager, tegen een bankbiljet van zelfde bedrag der Nationale Bank van België, ten laatste drie maanden na de vredessluiting.”

Verder staat het gebruikelijke: “De namaker wordt door de wet met dwangarbeid gestraft.”

Het Gas, orgaan van de vereniging van gasfabrikanten in Nederland, ontvangt over de gasnijverheid in België de volgende mededelingen van de heer Carl Haasters te Utrecht, die ongeveer twee en een halve week in België is geweest en wel van 7 januari tot 19 januari:

“De productie van de kolenmijnen was gedurende de vorige maand belangrijk groter dan in november. Terwijl de verzending uit het district Charleroi wegens gebrek aan lege schepen is achteruitgegaan, nam die uit de districten Luik en Borinage belangrijk toe, vooral uit het laatstgenoemde district.

De kolen uit de Borinage worden sedert het begin van de vorige maand bijna uitsluitend aan de gasfabrieken in België verzonden, waardoor de aanvoer van kolen uit Westfalen in vrij sterke mate kon worden ingekrompen.

Ik bezocht onder meer de gasfabrieken van Brussel: de gemeentelijke gasfabriek (Schaarbeek), verder die van St. Joost ten Node, Laken, Vorst, Koekelberg, Anderlecht, St. Gillis. Ook bezocht ik de gasfabrieken te Antwerpen, Luik, Gent, Brugge, Mechelen, Leuven en Charleroi.

Op geen van deze gasfabrieken was voorraad van gascookes. Grote hoeveelheden daarvan worden door de gasfabrieken gebruikt voor hun watergasinstallaties, terwijl het overblijvende zo goed als geheel en al door de burgerij en door de detailhandelaren wordt weggehaald.

De voorraden van afgewerkte ijzeraarde en ook die van zwavelzuur en ammoniak zijn belangrijk, het laatstgenoemde artikel is voor uitvoer naar Duitsland bestemd.

Brandstoffen worden in voldoende hoeveelheden aangevoerd en de prijzen zijn in verreweg de meeste plaatsen niet hoger dan hier te lande. Wel waren in het begin van oktober de prijzen ongewoon hoog, doch aan die toestand werd door de Duitse autoriteiten reeds spoedig paal en perk gesteld.”

Men schrijft ons uit Eindhoven:

Een dertigtal jonge mannen uit Hamont, die over de grens naar Nederland trachten te ontsnappen, zijn door de Duitsers aangehouden.

Zondag zijn bij de grens van Brabant en Limburg langs de Zuid-Willemsvaart twee Engelsen op Hollands gebied gekomen. Zij zijn bij Neerpelt aan de bewaking van een Duitse soldaat ontsnapt. Nog op Belgisch gebied hebben zij zich in burgerkleding kunnen steken.

Donderdag 4 februari 1915 – avondeditie

De Belgische generaal Dossin, die in Den Haag vertoeft ter uitvoering van een opdracht van zijn regering, bezoekt heden Leiden en Haarlem, waar Belgische paarden geïnterneerd zijn.

Hij werd vergezeld door de reserveritmeester van ons leger J. van Rinkhuijzen.

Sluis, 4 februari. De hevige actie uit zee op de kust van West-Vlaanderen is ook gisterenavond en vannacht voortgezet. 's Avonds zagen wij het zoeklicht van de oorlogsschepen en gekleurde lichtseinen, die de schootsrichting aangeven, onmiddellijk gevolgd door de korte slag van het marinegeschut. In de schone maannacht dreunde het telkens weer van het blijkbaar hevige bombardement. Ook vanochtend wordt er geschoten.

Uit Antwerpen.

Men meldt ons:

De Duitse censuur wordt hoe langer hoe scherper voor de te Antwerpen verschijnende bladen. De oorzaak van de grotere strengheid der Duitse autoriteiten zal wel niet moeten gezocht worden in het feit, dat de Antwerpse bladen in de laatste tijd een meer energieke toon aanslaan; hun houding is nog altijd even gewillig. Maar de ontevredenheid van de censor vindt hierin zijn verklaring: hij heeft de houding van de Antwerpse bladen nagegaan ook voor het innemen der stad.

Enige dagen geleden heeft namelijk de kommandantur aan de directies van al de, reeds voor de oorlog bestaande, bladen opdracht gegeven haar de nummers voor te leggen die verschenen zijn vanaf het uitbreken van de oorlog tot op de dag van de inneming der stad. Door het bestuderen van deze interessante verzamelingen is de Duitse overheid tot de overtuiging gekomen dat de nu zo gediensstige en gewillige bladen vroeger, in andere omstandigheden, een heel andere toon aansloegen.

Het autorijden is bijzonder duur en moeilijk geworden in België. Het publiek merkt er weliswaar niets van, daar alle particuliere auto's opgeëist zijn, maar de openbare besturen hebben daarentegen veel last van de omslag, die er gemaakt wordt om een passierschein voor een auto te krijgen. Wanneer de dienst der bevoorrading een lid van het gemeentebestuur noodzaakt per stadsauto bv. van Antwerpen naar Brussel te rijden, dan moet hij eerst een certificaat van goed gedrag bij de politieoverheid halen; dit getuigschrift moet dan gewaarmerkt worden door de burgemeester. Dit officieel stuk wordt daarna aan de militaire gouverneur voorgelegd, die een streng onderzoek gelast. Wordt alle in orde bevonden, dan krijgt men, na dagenlang wachten, een passierschein, geldig voor één dag, de dag der afgifte. De kosten van dit papiertje voor een autotochtje van Antwerpen naar Brussel en terug, belopen 62,50 frank.

Van Belgische zijde.

Schending van het volkenrecht.

Van het Belgische gezantschap te 's Gravenhage ontvangen we het 9e rapport van de commissie tot onderzoek van de schending van de regels van het volkenrecht en de wetten en gebruiken in verband met de oorlog, uitgebracht aan de Belgische minister van justitie. Aan dit rapport is het volgende ontleend:

“De gemeenten Lebbeke, Sint-Gillis bij Dendermonde en Dendermonde (samen 26.000 inwoners) en het dorp Appels, westelijk van Dendermonde (2100 inwoners) werden vreselijk beproefd.

Van het eerste bombardement, de plunderingen, vernielingen en branden worden uitvoerige mededelingen gedaan.

De 2^e september drong een Duitse patrouille Lebbeke binnen. Onder voorwendsel zes soldaten te wreken, door de Belgische troepen gedood op het grondgebied van Lebbeke, stak ze drie hoeven in brand.

De 4^e september werden de bewoners 's morgens om 4 u gewekt door een levendig geweervuur. Het Duitse leger viel het dorp aan, dat werd verdedigd door enige Belgische voorposten. Om zeven uur maakten de Duitsers zich van de gemeente meester, sloegen er de ruiten en deuren in, verjoegen vrouwen en kinderen en dreven de mannen als een levend schild voor zich uit.

Kort daarna werd het dorp aan een bombardement onderworpen. De kerk, waarop in het bijzonder werd gemikt, werd door enige bommen getroffen, die er tamelijk ernstige schade aanrichtten. Een tiental huizen werden ernstig beschadigd. Toen begon de plundering en brandstichting. Twintig huizen en hoeven werden verbrand; alle huizen in het midden der gemeente werden geplunderd. Alleen de voorspraak van de burgemeester bij generaal Gronen redde het dorp van een volledige vernieling.

De gemeente Sint Gillis bij Dendermonde werd grotendeels vernield.

Te 9 u 15 's morgens beschoot het Duitse leger Dendermonde. Een uur later drongen de Duitse troepen de gemeente binnen. Uit het stedelijk hospitaal namen ze dr. Van Winckel, president van het Rode Kruis, de eerwaarde heer Van Poucke, aalmoezenier en Schellekens, secretaris van de commissie van de gemeentelijke gestichten, als gijzelaars. De burgers die men tegenkwam werden meegenomen. Uit de bank werden 2100 frank weggenomen.

Tegen drie uur in de namiddag staken de pioniers de constructiewerkplaatsen en vier groepen van vijf huizen in brand. De

inwoners werden uitgenodigd de stad, die geheel zou worden verwoest, te verlaten.

De 5^e september begint onder bevel van majoor von Sommerfeld, de systematische verbranding van de stad. Het hospitaal werd niet gespaard. Het werd met petroleum begoten. Zieken, grijsaards en gewonden werden in grote haast naar elders overgebracht. Een epilepticus bleef in de vuurzee. De Begijnenkerk, een gebouw uit de XVIe eeuw, werd verbrand. De plunderingen werden de gehele dag voortgezet. De 6^e september gaf commandant von Sommerfeld bevel het vernielingswerk voort te zetten. Evenals in Leuven enz. werd er vooral brand gesticht in de wijken der rijken, waar de soldaten wat te plunderen vonden. Toen een Duitse schildwacht door een Belgisch soldaat gedood was dreigde men met verbranding der fabrieken indien de Belgische soldaten weer iets zouden ondernemen.

De 4^e september beschoten de Duitsers het dorpje Appels meer dan een uur, hoewel er zich geen Belgische troepen bevonden. Een kind werd door een bom gedood. Later drongen de Duitsers de gemeente binnen, staken een huis in brand en lieten de ongelukkigen in de vlammen. Nog acht andere huizen werden in brand gestoken en de meeste andere geplunderd. Het huis van een veldwachter werd in brand gestoken, omdat men er zijn kepi vond, evenals een ander (met vier aangrenzende huizen) omdat men er een oude soldatenjas van de zoon des huizes vond. Alle huizen van het dorp werden geplunderd. Een groot aantal inwoners, meer dan 450, van Lebbeke, Sint Gillis en Dendermonde werden naar Duitsland gevoerd. Ze werden de eerste tijd schandelijk behandeld. Op reis begonnen drie personen, van honger uitgeput, te ijlen. Twee hunner werden dadelijk met de bajonet gedood, één op de weg geworpen en doodgeslagen. 25 inwoners van Lebbeke en Sint Gillis werden vermoord. De meesten waren zo verminkt, dat men hun identiteit slechts kon vaststellen met behulp van de voorwerpen, die ze bij zich

droegen. Sommigen waren de ogen uitgestoken (vóór ze gedood werden met de bajonet). Anderen werden in tegenwoordigheid van hun vrouw en kinderen met de sabel het hoofd gekloofd.

De 4^e september schoten zes Duitse infanteristen tweemaal op 5 meter afstand op dr. Hemeryck en zijn begeleider, die beiden de band droegen van het Rode Kruis. De laatste is vijf dagen later gestorven aan een gapende wonde, veroorzaakt door een ontplofbare kogel. De wonde mat aan de voorkant 20, bij 25 cm aan de achterkant.

Het opnieuw bezetten van Dendermonde door de Belgische troepen kenmerkte zich door nieuwe wreedheden. In de loop van het gevecht deden de Duitse soldaten, aangevoerd door een officier, zich voorafgaan door 15 personen, waaronder 3 dames en 2 jonge meisjes.

Te Sint Gillis werd een burger, wie de Duitsers op vijf plaatsen de buik hadden doorboord, aan een deur gebonden, met de rechterhand aan de bel en de linker aan de knop.

Te Dendermonde werd een chauffeur in tegenwoordigheid van zijn vrouw gedood door een bajonetsteek.

De 16^e september hervatten de Duitsers het bombardement van Dendermonde. Een twaalftal bommen troffen de onlangs gerestaureerde Onze-Lieve-Vrouwekerk. De Duitsers drongen de stad binnen. De Belgische soldaten bleven schieten van de andere Scheldeoever. De Duitsers dwongen dr. Van Winckel hen te vergezellen. De soldaten links en rechts van hem werden gedood en ernstig gewond. Van drie huizen werden de kelders geplunderd. De gehele nacht gaven de officieren zich aan een orgie over op een plein waar twee grote vuren werden ontstoken.

De 17^e september werd het bombardement hervat. Een bom viel op de toren van het stadhuis, dat vuur vatte. De gemeentelijke bibliotheek en het archief gingen in vlammen op. De schilderijen werden op drie na gered. Tegen het einde van het beleg van Antwerpen bezetten talrijke troepen Duitsers opnieuw Dendermonde en plunderden al wat er nog over was. Ze verbrandden het paleis van justitie, het arsenaal, en nagenoeg alle huizen die nog overeind stonden.

Uit dit alles blijkt dat, in strijd met de beweringen van Duitse dagbladen, Dendermonde systematisch is vernield en voorts geplunderd. Het bombardement, verondersteld dat het uit militair oogpunt noodzakelijk was, heeft slechts het vernielingswerk van de Duitse pioniers voltooid.

Een Rode Kruis voor non-combattanten.

Men meldt ons uit Den Haag:

De heer W. A. van der Veen, voorzitter van het Centraal Bureau voor Belgische vluchtelingen, die dezer dagen weer hier ter stede vertoefde, heeft in een persgesprek enige nadere inlichtingen verstrekt omtrent de arbeid van het bureau en de huidige toestand in België.

De arbeid van het bureau neemt nog altijd eerder toe dan af. In antwoord op een vraag naar de toestand, wees de heer van der Veen erop, dat het bureau niet aan kritiek doet, doch zwijgt en helpt. Met die tactiek wenste hij ook bij de beantwoording der gestelde vraag rekening te houden. Toch kon hij wel een en ander mededelen, wat niet juist van staatkundige aard zou zijn. Allereerst dan kan worden geconstateerd, dat de bevolking, over het geheel genomen, meewerkt en rustig en ordelijk haar weg gaat. Aan de andere kant,

hoewel de materiële druk door allerhande oorzaken zwaar is, wordt de bevolking ook niet vermoeid vanwege de Duitse overheid met onnodige en lastige dingen. Ik zou haast kunnen zeggen, vervolgde hij, dat alles gedaan wordt om de geestelijke zijde van de druk te verzachten.

Ook in het strafwezen kan men die bedoeling herkennen. Zover mij bekend, worden vanwege de militairen alleen straffen opgelegd inzake overtreding van de voorschriften van het postwezen en van het verbod van brievenvervoer, en wat het laatste betreft, gaat men toch ook met oordeel des onderscheids te werk. De materiële druk is en blijft zwaar. De zorg voor het bestaan wordt ernstiger en ernstiger, en vooral de leden van ons bureel, tot hetwelk men vaak om hulp komt, voelen diep medelijden met het geteisterde volk.

Het zou beter kunnen zijn als we met Holland konden corresponderen en geldzendingen over en weer mogelijk zouden zijn, maar dat schijnt nog niet te kunnen en wij doen alles om mogelijk te maken, dat de arme geld kan ontvangen uit het buitenland van meer met aardse goederen gezegende familieleden, vrienden of gevluchten. Het Antwerps bureel staat steeds in verbinding door middel van zijn bulletins met vraag en antwoord en zendt volmachten over naar het bureel te Roosendaal, waar jhr. Graswinckel ze ontvangt, de gelden incasseert en naar Antwerpen doorzendt. Wij hebben het zelfs nodig gevonden, vervolgde de heer Van der Veen, om tussen het filiaal en het hoofdkantoor een rekening courant te openen en wij berekenen absoluut geen kosten. Het is gelukkig, dat wij nu ook in Brussel zo ver zijn, dat binnenkort daar ook een afdeling in werking zal treden en wij de bevolking, die ons wil spreken de lastige reis naar Antwerpen kunnen besparen.

Wij zullen dan ook nog wel in het zuiden en vooral in Gent een afdeling moeten oprichten om ook daar hulp te kunnen bieden.

Zoals men weet, is onze arbeid vooral een praktische. Wij kunnen ons niet bezig houden met het wegnemen van de oorzaken der noden, iets, dat met ons standpunt van neutraliteit toch op de duur niet te verenigen zou zijn, maar wij hebben ons telkens aan de toestanden kunnen aanpassen en bijstand kunnen geven.

Het is wel eigenaardig, dat wij op die wijze bijna met alle geleedingen van het volksbestaan in aanraking zijn gekomen, zodat als vanzelf bij mij is opgerezen de vergelijking tussen het Rode Kruis, dat voor de strijdenden werkt en ons, die aan de lijdende elementen der bevolking trachten hulp te verlenen. Op een vraag naar de stemming onder de bevolking deelde de heer Van der Veen vervolgens mee, hoe hij de vorige week een bezoek bracht aan Dinant en terwijl zijn auto langs de velden snelde, trof het hem, hoe overal de vrouwen en kinderen druk bezig waren ofwel in groepjes bijeen stonden te klagen en te jammeren. Bij de enkele mannen, die hij sprak, bleek hem de moedeloosheid nog groter dan onder de vrouwen. "Wat geeft het", zegden enkelen, "of wij werken, wie weet het of we de oogst zien en wie weet wat ons nog te wachten staat?"

Het is jammer, dat men op het platteland hier en daar de veerkracht verliest. Door flink de handen uit te steken, wordt men toch heus niet armer, en al die beschouwingen over de toekomst hebben geen nut en men zal juist zien, dat hetgeen men vreest meestal niet gebeurt. Het is echter moeilijk tegen een dergelijke, op teleurstelling gebaseerde, mening te redeneren.

Het getal der vrouwen en kinderen in België is zeer groot. Men kan over het algemeen aannemen, dat 7/8 der bevolking weer in België aanwezig is. Zo'n oorlog, zegde de heer Van der Veen, is voor de mannen eigenlijk nog niet eens zo erg als voor de vrouwen. Voor hen vooral is de toestand vreselijk zonder inkomsten, met de zorg voor het ganse huisgezin op hen drukkend, in de onmogelijkheid iets te

verdienen, gedwongen alle opvattingen van eergevoel en familietradities af te wijzen en de handen uit te steken om hulp te vragen, dat alles vormt zeker een zware druk, gevoegd bij de onzekerheid omtrent het lot van man of zoon.

We kunnen wel dit stille lijden der vrouwen als de machtige ondertoon beschouwen, die het geheel draagt. Wat we in de kranten lezen, is altijd van gevechten, van op zichzelf staande feiten, maar deze droevige ondertoon, daarvan hoort men feitelijk zo goed als niets.

Het is te hopen dat ook voor de non-combattanten een Rode Kruis zou worden opgericht, wanneer in de toekomst het oorlogvoeren zich niet wijzigt, en een het gehele volk omvattend karakter krijgt. En het zou een der eerste zaken moeten zijn, als er weer een vredesconferentie wordt gehouden, dat de grondregelen ten aanzien van de non-combattanten worden omlind en een behoorlijk toegerust korps wordt gevormd om hulp te verlenen en toevluchten in te richten voor de non-combattanten.

Er zou hierover zeker nog heel wat te zeggen zijn.”

“U stelt u dus voor, een permanent korps, in vreedestijd gevormd?”

“Zeer zeker.”

“Is dit plan nieuw en door uzelf bedacht?”

“Ja. Het is bij mij opgekomen gedurende de arbeid in België en eigenlijk reeds gedurende mijn arbeid in Zuid-Afrika, tijdens de oorlog daar. Want het is voor de tweede maal al, dat ik de verschrikkingen van de oorlog van nabij onder de ogen krijg. Het plan is thans reeds meer afgerond en heeft meer vaste vorm aangenomen door de arbeid, die het Antwerps Centraal Bureau door de loop der

omstandigheden op de handen gelegd werd. De groei van het Antwerps Centraal Bureel zal ook nog wel nieuwe gezichtspunten geven. Ik weet wel, dat wij ons voor onze moeite dubbel beloond zouden gevoelen, als onze werkzaamheden iets zouden kunnen bijdragen tot een dusdanige opvatting van het vraagstuk.”

“Dat zou dan een instelling van zeer grote omvang moeten worden, in staat een geheel volk of volkeren te helpen?”

“Zeker, de hulpverlening in Antwerpen heeft ook reeds reusachtige afmetingen aangenomen. Ongeveer 100.000 mensen hangen te Antwerpen en omgeving af van de weldadigheid.”

Om lieden uit de nette, fatsoenlijke burgerstand, bij wie het nu langzamerhand ook aan middelen begint te ontbreken, zoals bv. de handelsbedienden, te helpen, heeft men een praktische oplossing gevonden. Er waren ongeveer 4000 handelsbedienden, die geholpen moesten worden. Men heeft toen aan de meer welgestelde families in de stad gevraagd, wie dagelijks iemand te eten kon hebben en alle 4000 zijn bij eerste oproep veilig ondergebracht. Dit is wel een schitterend voorbeeld van samenhorigheid en Belgische gastvrijheid.

Als slot van dit interview mag (als curiositeit) vermeld worden een naar het oordeel van de heer Van der Veen praktisch plan van de volksvertegenwoordiger en bankier George Henri, betreffende het grotendeels verwoeste, vele Hollandse families van hun zomerreisjes welbekende Dinant.

Van dit schilderachtige plaatsje staan nog maar ongeveer 250 huizen overeind, terwijl er van 1300 tot 1400 werden verwoest. De bevolking is er verminderd van 6700 op 5500. Henri oppert nu het plan, de bevolking in staat te stellen van hout en asfaltpapier op de puinhopen der huizen optrekjes te doen verrijzen, en daar Dinant

toch een gemeente is, die moet leven van de vreemdelingen, verwacht hij er meer nut van, de puinhopen de eerste jaren te laten zoals ze zijn, dan dat men in de plaats daarvan nieuwe huizen zou gaan optrekken. Henri meent, dat voor dit eigenaardige plan 200.000 frank nodig zou zijn.